

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПАРТОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	052 «Політологія»
Рік підготовки:	третій
Семестр викладання:	весінній
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.політ.н., доц. Агафонова Ганна Сергіївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри політологічних та культурологічних студій

посада

27maranta10@gmail.com

219 НК, за

+380502182630

-

розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

полягають у тому, щоб дати студентам повний і системний виклад сутності, функцій та основних етапів формування політичних партій, сформувати теоретичні знання та практичні навички аналізу партійних систем та їх різновидів.

Результати навчання:

знати: понятійно-категоріальний апарат курсу; умови, чинники виникнення та розвитку політичних партій; методологічні, ідеологічні засади, програмні положення організаційної побудови політичних партій; історичний досвід функціонування партійних систем; роль партійних систем у політичній системі.

Уміти: володіти комплексними підходами до вивчення політичних партій та партійних систем; набувати досвіду політичних дій, демократичної поведінки; розвивати конструктивно-критичне мислення, комунікативні навички, ініціативу, самостійність у прийнятті політичних рішень; аналізувати актуальні процеси, що відбуваються в партійній системі України та інших країн;

формулювати пропозиції, які дозволяють більш ефективно здійснювати політичні цілі.

Передумови до початку вивчення: необхідні знання, отримані протягом вивчення таких дисциплін: «Загальна теорія політики», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Основи галузевих знань».

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей:

- інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері політики або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів відповідних наук, і характеризується комплексністю і невизначеністю умов;

- загальні компетенції: навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до командної роботи; здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загально-культурний рівень; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- фахові компетенції: визначати ефективність діяльності політичних партій; проводити порівняльний аналіз партійних систем; застосовувати характеризувати особливості партійної систему України; застосування ключових політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Предмет дисципліни «Партологія»	2/0/2	Сутність і структура дисципліни «Партологія». Функції дисципліни в системі політологічних знань. Основні методи дослідження політичних партій: історичний, порівняльний, спостереження, соціологічний та ін. Наукові підходи до вивчення політичних партій в працях М. Острогорського, Р. Міхельса, М. Вебера	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Історичні етапи становлення політичних партій	2/0/2	М. Вебер про історичні етапи становлення політичних партій. Аристократичні угруповання часів Античності та Середньовіччя. Політичні клуби, їх функції та роль в ході революцій Нового часу. Чинники та специфічні особливості масових політичних партій	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Формування класичної теорії політичних партій	2/0/2	Визначення сутності та ролі політичних партій в працях англо-американських вчених періоду Нового часу (Т. Гоббс, Дж. Локк, Е. Берк, Д. Юм, Т. Джефферсон). Політичні партії в працях французьких просвітителів (Ш. Монтеске, Ж-Ж. Руссо). Німецька традиція визначення місця політичних партій в суспільному житті. Перші класифікації типів політичних партій	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Класична теорія політичних партій	2/0/2	Дослідження політичних партій як специфічних організацій в працях	Участь в обговоренні

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			М. Осторогорського. Поняття політичного кокусу та бюрократизації політичних партій. Політичні партії та громадянські асоціації. Р. Міхельс про «залізний закон олігархії» в політичних організаціях. Сутність та роль партій в працях М. Вебера. Політична партія як «машина для голосування»	Тести Індивідуальні завдання
5.	Сутність політичних партій та їх функції	2/0/2	Характеристика основних підходів до визначення політичних партій. Визначення сутності та специфіки політичних партій. Структура партійних організацій. Об'єктивні умови формування та функціонування політичних партій та громадсько-політичних організацій. Роль партій в суспільній системі. Зовнішні та внутрішні, публічні та приховані функції партій. Поняття партійної дисципліни	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Класифікація типів політичних партій	2/0/2	Основні критерії класифікації політичних партій. М. Дюверже про масові та кадрові партії. Класифікація партій за критерієм участі в державній владі. Ідеологічні відмінності політичних партій. Організаційно оформлені та організаційно неформлені партії. Партії нової хвилі. Соціальне походження політичних партій. Сучасні виборчі партії	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
7.	Основні ідеології політичних партій	2/0/2	Характеристика сутності та витоків лібералізму. Неолібералізм. Стратегія та тактика ліберальних партій. Держава, влада та демократія в ідеології лібералізму. Консерватизм та неоконсерватизм. Роль консервативних партій в сучасному політичному процесі. Соціал-демократична ідеологія: стратегія розвитку соціальної держави	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
8.	Сучасні партійні системи	2/0/2	Класичні теорії сутності та класифікації партійних систем. Партійні системи як взаємодія політичних партій, громадських організацій та влади. Взаємозв'язок партійних систем та режимів політичної влади. М. Дюверже про двопартійні та багатопартійні системи. Класифікація партійних систем Дж. Сарторі. Чинники формування партійних систем. Конструктивна та деструктивна багатопартійність	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9.	Демократичні та антидемократичні партійні системи	2/0/2	Парламентські функції політичних партій. Створення коаліцій та союзів. Урядові функції політичних партій. Роль політичних партій за парламентської та президентської форми правління. Правила Дж. Сарторі щодо визначення «істотних» та «неістотних політичних партій». «Декоративна багатопартійність» авторитарних режимів. Правлячі партії та партії влади	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
10.	Історичні та теоретичні аспекти формування партійної системи в Україні	2/0/2	Виникнення політичних партій в Україні. Особливості їх програм, структура та соціальна база. Участь політичних партій в історичних подіях першої половини ХХ сторіччя. Традиційні чинники формування партійної системи в Незалежній Україні	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
11.	Політико-правова база формування партійної системи в сучасній Україні	2/0/2	Дві тенденції формування багатопартійності і українському суспільстві. Джерела багатопартійності. Етапи формування партійної системи в сучасній Україні. Основні положення Закону України «Про політичні партії в Україні»	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
12.	Політичні партії у виборчому процесі	2/0/2	Вплив виборчого законодавства на функціонування політичних партій. Роль партій у виборчому процесі. Політичні партії та партійні блоки. Участь політичних партій у місцевих виборах. Партійна демократія як чинник демократизації виборчого процесу. «Відкриті» та «закриті» партійні списки. Конвертація голосів виборців у парламентські мандати. Ідеологія політичних партій як чинник мобілізації електорату	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
13.	Сучасні тенденції розвитку української партійної системи	2/0/2	Партійна система сучасної України, її еволюція від атомізованого до поляризованого стану. Характеристика стратегії та тактики провідних українських партій. Класифікація політичних партій за ідеологічними ознаками. Сучасні чинники формування партійної системи. Вплив конституційного реформування на партійну систему	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
14.	Європейські партії	2/0/2	Поняття європейської партії. Характеристика основних сімей європейських партій. Механізм формування Європарламенту та роль партій в ньому. Прийняття рішень в Європарламенті. Взаємодія українських та європейських партій	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. Головатий М. Ф. Класи і партії : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / М. Ф. Головатий. — К. : Персонал, 2008. — 144 с.
2. Гонюкова Л. Політичні партії як інститут державної політики та управління: теоретико-методологічний аналіз [Текст] : [монографія] / Лілія Гонюкова ; [за наук. ред. д-ра політ. наук Л. Є. Шкляра]. — К. : НАДУ, 2009. — 392 с.
3. Закон України «Про політичні партії в Україні» : за станом на 24 березня 2006 р. — К. : Парламентське вид-во, 2006. — 24 с. — (Бібліотека офіційних видань).
4. Закон України «Про статус народного депутата» від 17.11.1992 р. № 2790-ХІІ [Електронний ресурс] : сторінка офіційного веб-сайту Верховної Ради України. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Конституція України. — К. : Український центр правничих студій, 2006. — 104 с.

— (Офіційне видання).

6. Обушний М. І. Партологія : [навч. посібник] / М. І. Обушний, М. В. Примуш, Ю. Р. Шведа ; [за ред. М. І. Обушного]. — К. : Арістей, 2006. — 432 с.

7. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в умовах політичної модернізації : [навч. посібник] / [Ю. С. Ганжуров, В. В. Лісничий, О. В. Радченко] ; [ред. кол. : Є. А. Афонін]. — К. : Парламентське вид-во, 2008. — 416 с. — (Навчальне видання).

8. Політичні партії: теорія та функціональні практики : [Навчальний посібник] / О. В. Новакова, Г. С. Агафонова, А. С. Моїсеєва, П. А. Струнін. — Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2014. — 338 с.

9. Примуш М. В. Політичні партії: історія та теорія / Микола Васильович Примуш. — К. : Професіонал, 2008. — 416 с.

10. Романюк А. Партії та електоральна політика / Романюк А., Шведа Ю. — Львів : ЦПД – «Астролябія», 2005. — 348 с.

11. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем : [Навч. посібник] / Шведа Ю. Р. — Львів : Тріада плюс, 2004. — 528 с.

12. Шведа Ю. Р. Технологія виборчої кампанії. Основи електорального маркетингу та менеджменту : [навч-метод. посібник] / Ю. Р. Шведа. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. — 340 с.

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Партологія» для студентів спеціальності 052 «Політологія» / Укладач Г. С. Агафонова. – Северодонецьк : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2019. – 110 с.

2. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Партологія» (для студентів напряму підготовки 6.030104 «Політологія» / 052 «Політологія») / Уклад. Г. С. Агафонова. — Северодонецьк : Вид-во Східноукр. нац. ун-ту ім. В. Даля, 2017. — 28 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.